

Τι είναι το OiRA;

Το OiRA (Online interactive Risk Assessment) είναι το διαδικτυακό διαδραστικό εργαλείο για την εκτίμηση των κινδύνων στην εργασία, μια εύχρηστη και δωρεάν διαδικτυακή εφαρμογή η οποία αναπτύχθηκε από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) και μπορεί να βοηθήσει τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις να εφαρμόσουν σε μια σειρά στάδια τη διαδικασία της διενέργειας εκτίμησης κινδύνου, από τον εντοπισμό και την αξιολόγηση των κινδύνων στους χώρους εργασίας μέχρι τη λήψη αποφάσεων για την εφαρμογή μέτρων πρόληψης των κινδύνων και την ανάληψη δράσης, την παρακολούθηση των διαδικασιών και τη σύνταξη εκθέσεων (γραπτή εκτίμηση κινδύνου).

Πού αποσκοπεί το OiRA;

Η ευρωπαϊκή κοινοτική στρατηγική για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία 2007-2012 προβλέπει την ανάπτυξη απλών εργαλείων που διευκολύνουν τη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου στους χώρους εργασίας. Μετά την έγκριση της ευρωπαϊκής οδηγίας-πλασιού το 1989, η εκτίμηση κινδύνου έγινε οικεία έννοια στο πλαίσιο της οργάνωσης της πρόληψης των κινδύνων στους χώρους εργασίας, με εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη να διενεργούν πλέον εκτίμηση των κινδύνων στους χώρους εργασίας τους ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Ωστόσο, υπάρχουν αρκετά στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι οι πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις παρουσιάζουν ορισμένες αδυναμίες όσον αφορά τη διαδικασία της διενέργειας εκτίμησης των κινδύνων στους χώρους εργασίας τους αλλά και γενικότερα την υιοθέτηση πολιτικής πρόληψης των κινδύνων, το δε OiRA στοχεύει στην αντιμετώπιση αυτών των αδυναμιών.



© EU-OSHA/Benjamim Silva

Ποιοι είναι οι στόχοι του OiRA και τι μπορεί να επιτύχει;

Οι στόχοι του OiRA ταξινομούνται σε τρία διαφορετικά επίπεδα:

Σε μακροεπίπεδο (ΕΕ/οργανισμοί) το OiRA έχει ως στόχο:

- την αύξηση του αριθμού των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων στην Ευρώπη που εφαρμόζουν διαδικασίες εκτίμησης και διαχείρισης των κινδύνων στους χώρους εργασίας τους,
- τη συμβολή (με τη διενέργεια κατάλληλης εκτίμησης κινδύνου) στη μείωση του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών και στη βελτίωση των εργασιακών συνθηκών,
- την ενθάρρυνση των φορέων (μέσω του κοινωνικού διαλόγου σε επίπεδο ΕΕ/κρατών μελών) να αναπτύξουν, υλοποιήσουν και επικαιροποιήσουν τα εργαλεία OiRA για κάθε συγκεκριμένο κλάδο,
- τη δημιουργία μιας κοινότητας OiRA (για την προώθηση ανταλλαγής εμπειριών, περιεχομένου κ.λπ. μεταξύ των μελών της κοινότητας),
- την παροχή βοήθειας (μέσω της διενέργειας κατάλληλης εκτίμησης κινδύνου) σε επιχειρήσεις, προκειμένου αυτές να καταστούν πιο ανταγωνιστικές (μειώνοντας τα κόστη που προκύπτουν από τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες, μειώνοντας το ποσοστό των αναρρωτικών αδειών κ.λπ.).

Σε μεσοεπίπεδο (εθνικές αρχές/κοινωνικοί εταίροι) το OiRA έχει ως στόχο:

- την ανάπτυξη, υλοποίηση και επικαιροποίηση ενός απλού εργαλείου για τη διενέργεια εκτίμησης κινδύνου, το οποίο απευθύνεται σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις (για τα μέλη και τους συνδεδεμένους φορείς τους),
- την παροχή πρακτικών εργαλείων OiRA σε πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις μέσω των δικτυακών τους τόπων,
- τη συμβολή στον στόχο κάθε κράτους, αναφορικά με τη μείωση του αριθμού των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών, θέτοντας στη διάθεση των επιχειρήσεων το εργαλείο OiRA,
- την (εκ νέου) υποστήριξη των επιχειρήσεων σε θέματα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, σε συνδυασμό με την παροχή του εργαλείου OiRA.

Σε μικροεπίπεδο (επιχειρήσεις εκάστοτε κλάδου) το OiRA έχει ως στόχο:

- τη διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων (γενικό καθήκον εργοδοτών, επιχειρήσεων) μέσω της εφαρμογής του εργαλείου OiRA για τη διαδικασία της διενέργειας εκτίμησης κινδύνου,
- την παροχή βοήθειας σε επιχειρήσεις ώστε να επωφελούνται από ένα διαρκώς επικαιροποιημένο, εύκολο στη χρήση και επικυρωμένο από κοινωνικούς εταίρους και/ή εθνικές αρχές εργαλείο εκτίμησης των κινδύνων για κάθε κλάδο,
- τη διασαφήνιση της διαδικασίας διενέργειας εκτίμησης κινδύνου,
- την εφαρμογή συγκεκριμένου για κάθε κλάδο εργαλείου σε επίπεδο επιχείρησης/παραγωγής (ο εργοδότης εκτιμά τους κινδύνους στους χώρους εργασίας, συντάσσει το σχέδιο δράσης, το προσαρμόζει ανά τακτά χρονικά διαστήματα, θέτει εκ νέου προτεραιότητες και αναλαμβάνει δράση),
- τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας με τη χρήση του εργαλείου εκτίμησης των επαγγελματικών κινδύνων, βελτιώνοντας παράλληλα τις επιδόσεις των επιχειρήσεων.

Ποιο είναι το κοινό-στόχος του OiRA;

Σε ό,τι αφορά το κοινό στο οποίο στοχεύει το OiRA, είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ των ενδιαμέσων φορέων του EU-OSHA σε επίπεδο ΕΕ ή κρατών μελών (π.χ. οι εθνικές αρχές και οι κοινωνικοί φορείς που αναπτύσσουν συγκεκριμένα εργαλεία OiRA) και των τελικών χρηστών (δυναμικά 19,39 εκατομμύρια πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις στην ΕΕ-27).



© EU-OSHA/Albert Kozak

Στους ενδιαμέσους φορείς του EU-OSHA περιλαμβάνονται:

- τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και η Νορβηγία, η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν,
- δημόσιοι φορείς που ασχολούνται με τα θέματα της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας,
- οι 40 περίπου επίσημα αναγνωρισμένοι τομείς επαγγελματικής δραστηριότητας στην ΕΕ που συμμετέχουν στον κοινωνικό διάλογο,
- οι κοινωνικοί εταίροι σε επίπεδο κρατών μελών.

Με ποιον τρόπο μπορούν να αναπτυχθούν τα εργαλεία OiRA;

Η γενική εφαρμογή που επιτρέπει τη δημιουργία εργαλείων OiRA θα διατίθεται δωρεάν από τον EU-OSHA στους ενδιαμέσους φορείς που ενδιαφέρονται να αναπτύξουν τα δικά τους εργαλεία OiRA. Σε αυτή την περίπτωση, η ανάπτυξη ακολουθεί μια προσέγγιση από «κάτω προς τα πάνω» και από «πάνω προς τα κάτω»...

Προσέγγιση από «κάτω προς τα πάνω»:

- Οι κοινωνικοί εταίροι/κυβερνήσεις/δημόσιοι οργανισμοί σε επίπεδο κρατών μελών αναπτύσσουν τα εργαλεία τους.
- Εάν οι κυβερνήσεις/δημόσιοι οργανισμοί επιθυμούν να αναπτύξουν ένα γενικό ή ένα εξειδικευμένο εργαλείο, στη διαδικασία πρέπει να συμμετέχουν ενεργά και οι κοινωνικοί εταίροι.

Προσέγγιση από «πάνω προς τα κάτω»:

- Οι κοινωνικοί εταίροι της ΕΕ από έναν συγκεκριμένο κλάδο αναπτύσσουν ένα «κλαδικό εργαλείο σε επίπεδο ΕΕ» (στα αγγλικά, με παραπομπές στη νομοθεσία της ΕΕ).
- Οι κοινωνικοί εταίροι σε επίπεδο κρατών μελών καλούνται να προσαρμόσουν το εργαλείο αυτό σε εθνικό επίπεδο (γλώσσα, νομοθεσία).

Πώς ξέρουμε ότι το OiRA θα λειτουργήσει με επιτυχία;

Το εργαλείο OiRA βασίζεται στο επιτυχημένο ολλανδικό εργαλείο για την εκτίμηση των κινδύνων στην εργασία, το «RI&E», το οποίο διατίθεται πλέον σε περισσότερες από 172 κλαδικές παραλλαγές, καθεμιά εκ των οποίων είναι ειδικά σχεδιασμένη για τις ανάγκες ενός συγκεκριμένου κλάδου. Συνεπώς, το OiRA έχει αναπτυχθεί με βάση ένα ήδη επιτυχημένο μοντέλο σε εθνικό επίπεδο.

Επιπλέον, το ενδιαφέρον που έχει προκύψει για το OiRA τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο είναι πολύ μεγάλο, γεγονός που καταδεικνύει σαφώς την αναγκαιότητα του εν λόγω εργαλείου.

Σε ποια κατάσταση βρίσκεται επί του παρόντος το OiRA;

Μετά την τεχνική ανάπτυξη του εργαλείου το 2009, ο EU-OSHA εφαρμόζει από το 2010 πιλοτικά σε επίπεδο ΕΕ (σε συνεργασία με ορισμένες επιτροπές κλαδικού κοινωνικού διαλόγου), αλλά και σε επίπεδο κρατών μελών (σε συνεργασία με διάφορα κράτη μέλη), το μοντέλο ανάπτυξης και διάδοσης του εργαλείου και της ανάπτυξης κατάλληλων υπηρεσιών υποστήριξης και καθοδήγησης.

Πού θα διατίθενται τα εργαλεία OiRA;

Τα εργαλεία OiRA θα φιλοξενοούνται στους διακομιστές (servers) του EU-OSHA και θα είναι προσβάσιμα μέσω της ηλεκτρονικής του πύλης στο διαδίκτυο, καθώς και μέσω των επίσημων δικτυακών τόπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, των δημόσιων οργανισμών και των κοινωνικών εταιριών.

Με ποιον τρόπο θα διαδοθεί το OiRA;

Ο EU-OSHA θα προωθήσει το έργο/τα εργαλεία OiRA στους ενδιαμέσους φορείς μέσω:

- της παροχής γενικών πληροφοριών σχετικά με το έργο OiRA και τον τρόπο ανάπτυξης συγκεκριμένων εργαλείων OiRA διαθέσιμων στον δικτυακό τόπο του EU-OSHA,
- της παρουσίασης του εργαλείου OiRA στους εθνικούς εστιακούς πόλους του EU-OSHA για την προώθηση του εργαλείου σε επίπεδο κρατών μελών,



© EU-OSHA/Paolo Zilli

- της παρουσίασης του OiRA σε διασκέψεις, σεμινάρια, στις συνεδριάσεις ολομέλειας του κοινωνικού διαλόγου στους κόλπους της ΕΕ, σε συναφείς ΓΔ της Επιτροπής κ.λπ.,
- αποστολών του προσωπικού του EU-OSHA σε ενδιαφερόμενα κράτη μέλη (εθνικές αρχές, δημόσιοι φορείς κ.λπ.) για την παρουσίαση του τρόπου λειτουργίας του εργαλείου,
- αποστολών του EU-OSHA σε οργανισμούς κοινωνικών εταιριών της ΕΕ διαφόρων κλάδων οικονομικής δραστηριότητας για την παρουσίαση του εργαλείου OiRA.

Οι ενδιάμεσοι φορείς του EU-OSHA αναλαμβάνουν να διαμορφώσουν τις στρατηγικές μάρκετινγκ για την προώθηση και διάδοση των δικών τους εργαλείων OiRA, ο δε EU-OSHA θα τους βοηθήσει στην υλοποίηση των στρατηγικών τους και θα τους παράσχει:

- οδηγό σχετικά με τη διάδοση του εργαλείου παρουσιάζοντας τις διάφορες στρατηγικές μέσα από πρακτικές περιπτωσιολογικές μελέτες,
- πόρους του EU-OSHA, συμπεριλαμβανομένων των υφιστάμενων εξωτερικών συνεργατών του, για την προώθηση των εργαλείων μόλις αυτά δημοσιευθούν σε επίπεδο κρατών μελών.

Με ποιον τρόπο βοηθάει το OiRA στην επίτευξη των στόχων της ευρωπαϊκής κοινοτικής στρατηγικής για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία 2007-2012;

Η αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα του εργαλείου στη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων σε μικρούς χώρους εργασίας και η παράλληλη συμβολή του στη μείωση του διοικητικού φόρτου καθιστούν το OiRA δυναμικό εργαλείο στρατηγικής σημασίας. Το εργαλείο είναι πολύ σημαντικό για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων της κοινοτικής στρατηγικής για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία (EAY):

- διασφάλιση της σωστής εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ,
- υποστήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας,
- ανάπτυξη απλών εργαλείων για τη διευκόλυνση της διενέργειας εκτίμησης κινδύνου.

Ωστόσο, η αξιοποίηση των εν λόγω δυνατοτήτων προϋποθέτει ότι το εργαλείο είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς κλάδους και διαφορετικές χώρες, καθώς και ότι θα υποστηρίζεται από μια στρατηγική διάδοσης η οποία θα συνδράμει

τους κοινωνικούς εταίρους στην προώθηση και υποστήριξη της χρήσης του εργαλείου από τις μικρές και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις συγκεκριμένων κλάδων.

Υπάρχει πολιτική του OiRA για την προστασία των προσωπικών δεδομένων;

Το OiRA είναι ένα εργαλείο που τίθεται στη διάθεση των χρηστών από ένα μόνιμο όργανο της ΕΕ, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA). Ως εκ τούτου, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 έχει άμεση εφαρμογή στην περίπτωση αυτή, διασφαλίζοντας ότι όλα τα δεδομένα υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία για περιορισμένους και σαφείς σκοπούς, καθώς και ότι αποθηκεύονται με ασφάλεια.

Τι είδους «προσωπικά δεδομένα» αποθηκεύονται στο εργαλείο;

- Διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου — μπορεί να περιλαμβάνουν αληθινά ονόματα, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο.
- Ονόματα υπευθύνων για τα μέτρα που αναφέρονται στο σχέδιο δράσης — η εισαγωγή ονομάτων είναι προαιρετική.
- Άλλα ονόματα που ενδέχεται να συμπληρωθούν στα ελεύθερα πεδία. Ο EU-OSHA λαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων:
 - τα προσωπικά δεδομένα δεν είναι προσβάσιμα από εξωτερικούς χρήστες,
 - μέτρα ασφαλείας για την προστασία από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση,
 - κατάλληλη κρυπτογράφηση των επικοινωνιών.

Το πλήρες κείμενο της πολιτικής του OiRA για την προστασία των προσωπικών δεδομένων διατίθεται στον δικτυακό τόπο <http://www.oira.osha.europa.eu/privacy-policy>.

Τι είναι η κοινότητα OiRA;

Η κοινότητα OiRA απαρτίζεται από τους φορείς/άτομα που αναπτύσσουν εργαλεία OiRA. Στόχος της είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη των εργαλείων OiRA, ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή των διαθέσιμων εργαλείων αλλά και τη γνώση και την καλή πρακτική σχετικά με τα εργαλεία, προωθώντας τη συνεργασία, ενισχύοντας τις υφιστάμενες σχέσεις στην κοινότητα και δημιουργώντας νέες.

Τα μέλη της κοινότητας μοιράζονται τις ίδιες αξίες:

- δωρεάν πρακτικά εργαλεία εκτίμησης κινδύνου στη διάθεση των πολύ μικρών και των μικρών επιχειρήσεων,

- υποστήριξη των πολύ μικρών και των μικρών επιχειρήσεων για την κατάλληλη εκτίμηση των επαγγελματικών τους κινδύνων, βελτιώνοντας κατ' αυτό τον τρόπο τις συνθήκες εργασίας σε αυτές. Η κοινότητα OiRA στηρίζεται από τον EU-OSHA, κυρίως μέσω μιας πλατφόρμας συνεργασίας που διαθέτει ο δικτυακός τόπος του OiRA.

Τι είναι οι άδειες «creative commons»;

Οι **άδειες creative commons** αποτελούν ένα σύνολο αδειών δικαιωμάτων δημιουργού, που επιτρέπουν τη διανομή έργων τα οποία τελούν υπό την προστασία των δικαιωμάτων του δημιουργού. Οι άδειες διαφοροποιούνται μέσω ποικίλων συνδυασμών καθορίζοντας έτσι τους όρους υπό τους οποίους μπορεί να πραγματοποιηθεί η διανομή. Κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά στις 16 Δεκεμβρίου 2002 από την Creative Commons, ένα κοινωφελές ίδρυμα που ιδρύθηκε το 2001 στις ΗΠΑ. Παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να μοιράζονται και να προσαρμόζουν έργα υπό συγκεκριμένες συνθήκες, μεταξύ των οποίων η σωστή χρήση του έργου για μη εμπορικούς σκοπούς.

Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε τον δικτυακό τόπο <http://creativecommons.org/>
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Τι είναι το λογισμικό ανοιχτού κώδικα;

Το ελεύθερο και ανοιχτού κώδικα λογισμικό είναι το λογισμικό το οποίο διατίθεται δωρεάν και παρέχει στους χρήστες το δικαίωμα να χρησιμοποιούν, να μελετούν, να αλλάζουν και να βελτιώνουν τον σχεδιασμό του, μέσω της δυνατότητας πρόσβασης στον πηγαίο κώδικα του λογισμικού. Λογισμικό «ανοιχτού κώδικα» δεν σημαίνει απλά πρόσβαση στον πηγαίο κώδικα. Οι όροι διανομής του λογισμικού ανοιχτού κώδικα πρέπει να συνάδουν με ορισμένα κριτήρια. Το σύνολο των εν λόγω κριτηρίων, καθώς και περαιτέρω πληροφορίες διατίθενται στη διεύθυνση <http://www.opensource.org/docs/osd> ή στον δικτυακό τόπο http://en.wikipedia.org/wiki/Open-source_software.



© EU-OSHA/Georgy Velichkov